

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 2

van **MIEKE SCHAUVLIEGE**

datum: 21 juni 2019

aan **KOEN VAN DEN HEUVEL**

VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

Inventarisatie bosoppervlakte - Methodiek

Tijdens de parlementaire hoorzitting van 28 november 2017 over de accurate bepaling van de Vlaamse bosoppervlakte gaf toenmalig bevoegd minister Schauvliege toe dat de methodiek van de Boswijzer niet tot voldoende correcte resultaten leidde en volgde ze het advies van de experts om een methodiek te laten uitwerken op basis van de Bosinventaris-campagne. Daartoe beraadde zich - onder leiding van het Agentschap voor Natuur en Bos - een stuurgroep, samengesteld uit overheden (Agentschap voor Natuur en Bos; Informatie Vlaanderen), onderzoeksinstellingen (INBO; KU Leuven) en middenveldorganisaties (Boerenbond; BOS+). Deze stuurgroep kwam in december 2018 tot een consensus over de te hanteren methodiek. De voorwaarden neem ik hieronder op.

- De officiële Vlaamse bosoppervlakte wordt het best bepaald door middel van de bosinventarisatiemethodiek. Deze geeft de kleinste foutenmarge en sluit het best aan bij de gangbare interpretatie van het juridisch begrip 'bos'. De stuurgroep stelde voor om de bosoppervlakte op basis van de Vlaamse bosinventarisatie voortaan te publiceren in de "Vlaamse kernstatistieken"; eerste publicatie voorzien eind januari 2019, met een update-cyclus van vijf jaar op basis van voortschrijdend gemiddelde.
- De stuurgroep stelde voor om de Vegetatiekaart/Groenkaart/Boswijzer2.0 driejaarlijks te blijven aanmaken, maar deze niet langer te gebruiken ter bepaling van de officiële totale bosoppervlakte, wel om kaartmateriaal te leveren, waarvoor de methode van de bosinventarisatie niet geschikt is. De stuurgroep benadrukte dus dat beide instrumenten - oppervlaktebepaling van het Vlaamse bosareaal op basis van de Vlaamse bosinventarisatie en genereren van kaarten over de diverse vegetaties - complementair en fundamenteel belangrijk zijn voor het uitstippelen, monitoren en uitvoeren van het Vlaamse bosbeleid. Beide instrumenten moeten echter gebruikt worden voor de doelstellingen waar ze geschikt voor zijn. Het kaartmateriaal Vegetatiekaart/Groenkaart/Boswijzer2.0 komt dus vrij ter beschikking voor allerlei analyses, maar met de disclaimer dat de kaart slechts indicatief gebruikt kan worden voor het bepalen van bosoppervlaktes vanuit 'bodembedekking' en dit op verschillende schaalniveaus. De gebruiker kan eigen validatie-methoden toepassen om de 'waarde' van deze kaart te duiden. De stuurgroep vindt het waardevol dat op niveau Vlaanderen wel een dergelijke kaart, inclusief validatie, wordt gemaakt. Dit geeft andere potentiële gebruikers een duidelijke referentie aangaande het materiaal.
- De stuurgroep benadrukte dat er zorgvuldig moest worden gecommuniceerd over de relatie van de nieuwe methodiek ter bepaling van de officiële Vlaamse bosoppervlakte tot het getal 'bosoppervlakte' uit de LULUCF-rapportering (methode inzake Land Use, Land Use Change and Forestry) in uitvoering van Europese regelgeving in de context

van het VN-Klimaatverdrag. De stuurgroep stelde daarbij dat het wenselijk is om ook de LULUCF-methodiek aan een grondige statische screening te onderwerpen.

- De stuurgroep engageerde zich ertoe om deze communicatieve afspraken te honoreren, maar wel met het oog op gezamenlijke publicatie en communicatie van bovenstaande informatie in het voorjaar 2019 (beoogd werd eind januari 2019).

De resultaten van de bosinventaris-methode leidden tot een bosoppervlakte die vele duizenden hectaren lager ligt dan de cijfers die de voorbije jaren op basis van de Boswijzer werden gecommuniceerd.

Bovendien is het met deze methodiek mogelijk om de bosoppervlakte te bepalen op basis van de Eerste Vlaamse Bosinventaris (1997-1999) en de Tweede Vlaamse Bosinventaris (2009-2018). Beide leveren een bosoppervlakte op van ongeveer 140.000 ha.

Over dit alles en over de statistische onderbouwing van de gehanteerde methodiek heeft het INBO (Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek) in het voorjaar 2019 uitgebreid advies uitgebracht aan het ANB en aan het kabinet van toenmalig bevoegd minister Schauvliege.

Nadat het advies bij het kabinet werd uitgebracht, werd er door de Vlaamse overheid echter niet meer gecommuniceerd met de externe leden van de stuurgroep. Tegelijkertijd werden de verkregen cijfers ook niet gecommuniceerd, noch opgenomen in de cijfers van Statistiek Vlaanderen. Onder andere natuurorganisatie BOS+ heeft herhaaldelijk aangedrongen op het respecteren van de gezamenlijk afgesproken deadline en communicatie. Uiteindelijk heeft BOS+ kort voor de verkiezingen zelf de resultaten van het akkoord in de stuurgroep gecommuniceerd, omdat de organisatie het belangrijk vond dat na zoveel jaren verwarring over de officiële Vlaamse bosoppervlakte er eindelijk klaarheid kwam over de bosoppervlakte in Vlaanderen.

1. Kan de minister, in het kader van de openbaarheid van bestuur, een kopie bezorgen van het advies van INBO over de bepaling van de Vlaamse bosoppervlakte?
2. Wat is de bosoppervlakte en de trend daarop volgens de nieuwe methodiek, die door toenmalig minister Schauvliege was aangekondigd en die door de stuurgroep eind 2018 werd goedgekeurd?
3. Kan de minister, in het kader van de openbaarheid van bestuur, de kaarten van de Vegetatiekaart/Groenkaart/Laaggroenkaart/Hooggroenkaart/Boswijzer2.0 van de editie 2015 vrijgeven, die reeds geruime tijd is afgewerkt maar nog steeds niet is gepubliceerd op Geopunt.be (of andere sites van de Vlaamse overheid).
4. Waarom heeft men in januari 2019 de Vlaamse bosoppervlakte zoals deze kan worden afgeleid uit de Vlaamse bosinventarisatie niet opgenomen in de cijfers van Statistiek Vlaanderen, zoals de stuurgroep adviseerde? Wanneer zal dit wel gebeuren?
5. Wat is de stand van zaken voor de LULUCF-rapportering vanuit Vlaanderen aan België en vanuit België aan Europa? Wat zijn de meest recente cijfers die gerapporteerd zijn, en wanneer gebeurde dit? Concreet: welke bosoppervlakte is gebruikt bij de laatste LULUCF rapportering, die van de Boswijzer, of die van de Vlaamse Bosinventarisatie? Wanneer zal er opnieuw gerapporteerd worden? Voorziet men in een bijstelling van de methodiek daarvoor, op basis van het voortschrijdend inzicht dat de stuurgroep heeft bewerkstelligd? Zo ja, hoe? En zal de LULUCF-methodiek aan een grondige statistische screening onderworpen worden, zoals de stuurgroep adviseert?

ANTWOORD

op vraag nr. 2 van 21 juni 2019

van **MIEKE SCHAUVLIEGE**

1. Het gevraagde advies vindt u in bijlage 1 en 2.
2. Het materiaal dat werd bezorgd aan een technische werkgroep in voorbereiding van de stuurgroep van 12 december 2018, was op basis van een nog onvolledige gegevensset. Eind 2018 was de tweede gewestelijke bosinventaris helemaal afgewerkt. Op basis van die volledige gegevensset heeft het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) een herrekening gedaan van de statistische kracht van de voorgestelde methode om een getal voor de bosoppervlakte af te leiden uit de gegevens die afkomstig zijn uit de gewestelijke bosinventaris. Het resultaat vindt u terug in het advies van het INBO. De stuurgroep heeft een advies geformuleerd, dat is opgenomen in het verslag van de vergadering van 12 december 2018. Uit de ontvangen informatie blijkt dat de voorgestelde werkwijze evenmin voldoende scherp is om voldoende betrouwbare gegevens aan te leveren en bruikbaar te kunnen zijn om snel het beleid te ondersteunen binnen de duur van een legislatuur.
3. Over brede communicatie over de Boswijzer en de gewestelijke bosinventaris deel ik dezelfde bezorgdheid en terughoudendheid als het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB). Ik wil absoluut verwarring en onduidelijkheid vermijden. Bij brede toegang tot de Boswijzer is het volgens het ANB aangewezen met een pop-up scherm te werken dat voorafgaand aan de raadpleging van de kaarten actief verschijnt en de nodige duiding en uitleg verschaft en niet zoals gebruikelijk bij de producten van Geopunt te werken met een icoontje dat actief moet aangeklikt worden. Het ANB overlegt momenteel met Geopunt hoe aan bovenstaande bezorgdheid kan tegemoet gekomen worden. In afwachting van een brede communicatie zijn de kaarten, gelet op de openbaarheid van bestuur, op eenvoudige vraag raadpleegbaar bij het ANB.
4. Er is nog geen concrete afspraak met de Vlaamse statistische autoriteit is om het getal te publiceren. Wel is de indicator 'bosoppervlakte in Vlaanderen' in principe aanvaard als Vlaamse indicator in het programma 2019, maar publicatie is afhankelijk van beslissing omtrent te gebruiken methodiek.
5. Het Klimaatverdrag van de Verenigde Naties legt de lidstaten een verplichte jaarlijkse rapportering op voor de sector 'wijziging landgebruik'. Daarnaast zijn er rapporteringsverplichtingen onder het Kyoto Protocol. Voor deze rapporteringen en de achterliggende berekeningen volgen de lidstaten de verplichte richtlijnen van het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC). Elk jaar wordt hiervoor een tijdsreeks van België/Vlaanderen vanaf het jaar 1990 tot en met het jaar X-2 gerapporteerd tegen 15 maart (aan Europa) en tegen 15 april (aan de Verenigde Naties). Dit jaar werd de tijdsreeks 1990-2017 gerapporteerd. Volgend jaar zal in het voorjaar 2020 de nieuwe tijdsreeks 1990-2018 gerapporteerd worden. In Vlaanderen is de Vlaamse MilieuMaatschappij (VMM) verantwoordelijk voor deze rapportering. De oppervlaktes 'forest land' die worden gebruikt als basis om de emissies en verwijderingen van broeikasgassen in de LULUCF-sector te bepalen, vindt u in bijlage 3. Binnen de categorie 'forest land' wordt in de berekeningen een onderscheid gemaakt tussen de 'behouden' bossen (forestland remaining forestland) enerzijds en (her)bebossing (land converted to forestland) anderzijds. De totale oppervlakte bos (IPCC-definitie 'forest land') in de LULUCF-sector varieert tussen 153.000 ha in 1990,

161.000 ha in 2009 en 158.000 ha in 2012 en zijn gebaseerd op de best beschikbare Gis-gegevens voor 6799 meetpunten. De toegepaste LULUCF-methodologie kan men dus niet vergelijken met bijvoorbeeld deze van de Boswijzer of deze van de gewestelijke bosinventaris. Ze is namelijk gebaseerd op het vastleggen van een matrix met punten en geeft geen exacte oppervlaktes (niet gebiedsdekkend, geen shapefile). Deze LULUCF-methode volgt de verplichte IPCC-richtlijnen en heeft als doel om alle mogelijke combinaties van wijzigingen in landgebruik te kunnen inschatten en niet om accurate bosoppervlaktes vast te leggen voor de volledige tijdsreeks vanaf 1990. Deze methode wordt door alle Belgische experts als de meest geschikte wetenschappelijke onderbouwing voor LULUCF beschouwd. Daarnaast wordt de LULUCF-sector ook onderworpen aan jaarlijkse doorlichtingen door een internationaal expertenteam van de Verenigde Naties.

Tijdens de uitgevoerde studie door de Universiteit van Gembloux in 2011 werd eveneens nagegaan of een vernauwing van de matrix een nauwkeuriger resultaat zou opleveren. Het resultaat bevestigde dat een verfijning van de matrix een verdubbeling van de werklast zou vragen, zonder een hogere nauwkeurigheid op te leveren, zowel voor het landgebruik als voor de landsgebruiksveranderingen.

Momenteel loopt er geen statistische screening van de LULUCF-emissie inventaris. De relevantie hiervan is eerder beperkt gelet op de verschillende rapporteringsdoelstellingen van de gebruikte methodologieën, zoals hierboven beschreven. De Vlaamse Milieuaatschappij plant in de loop van 2020 een optimalisatie van de matrix door toevoeging van een extra landsgebruiksmatrix voor het jaar 2015. Hierdoor zullen minder data onderhevig zijn aan extrapolatie en bijgevolg accurater zijn. Het is de bedoeling om op regelmatige basis (3-jaarlijks) de landgebruiksmatrix te optimaliseren, zodat de extrapolatieperiode zo kort mogelijk gehouden wordt.

BIJLAGEN

- 1+2. Advies INBO.A.3744 en bijlage
3. LULUCF : gerapporteerde oppervlaktes van 15/03/2019